

AHOLINING KREATIV QATLAMINI RIVOJLANTIRISH BO‘YICHA DAVLATNING IQTISODIY SIYOSATI

Ulug‘bekov Sardorbek Ulug‘bekovich

GulDu mustaqil tadqiqotchisi

*Buxoro innovatsiyalar universiteti “Moliyaviy
texnologiyalar, iqtisodiyot va logistika”*

kafedrasi o‘qituvchisi

e-mail: sardorulugbekov76@gmail.com

ORCID: 0009-0005-6043-8551

Kirish

Zamonaviy globallashuv sharoitida iqtisodiy o‘shning an’anaviy omillari bilan bir qatorda, inson kapitali va kreativ salohiyat asosiy drayverga aylanmoqda. Ayniqsa, innovatsion va bilimga asoslangan iqtisodiyotda aholining kreativ qatlami (kreativ sinf) jamiyat taraqqiyotining muhim omili sifatida namoyon bo‘lmoqda. Shu sababli davlatning iqtisodiy siyosatida kreativ qatlamni rivojlantirish ustuvor yo‘nalishlardan biriga aylanmoqda.

Aholining kreativ qatlami — bu yangi g‘oyalar yaratish, innovatsiyalarni ishlab chiqish va joriy etish bilan shug‘ullanuvchi, yuqori intellektual va ijodiy salohiyatga ega shaxslar guruhidir. Ular iqtisodiy o‘shni tezlashtiruvchi, yangi ish o‘rinlarini yaratuvchi hamda raqobatbardoshlikni oshiruvchi asosiy kuch hisoblanadi.

Kalit so‘zlar:

kreativ iqtisodiyot, kreativ qatlam, innovatsiya, inson kapitali, davlat siyosati, raqamli iqtisodiyot, startup, intellektual mulk, iqtisodiy o‘sh.

Asosiy qism

Kreativ iqtisodiyot va kreativ qatlam tushunchasi

Kreativ iqtisodiyot — bu bilim, innovatsiya va ijodkorlikka asoslangan iqtisodiy tizim bo‘lib, unda asosiy resurs sifatida insonning intellektual salohiyati namoyon bo‘ladi. Ushbu iqtisodiyotda dizayn, IT, media, san‘at, reklama, arxitektura kabi sohalar yetakchi o‘rin tutadi.

Kreativ qatlam esa quyidagi xususiyatlarga ega:

- yuqori darajadagi bilim va malaka;
- mustaqil fikrlash va yangilik yaratish qobiliyati;
- texnologiyalarga tez moslashuvchanlik;
- innovatsion faoliyatga moyillik.

Davlat tomonidan ushbu qatlamni rivojlantirish iqtisodiy samaradorlikni oshirish, yangi tarmoqlarni shakllantirish va eksport salohiyatini kengaytirishga xizmat qiladi.

Davlat iqtisodiy siyosatining asosiy yo‘nalishlari

a) Ta‘lim tizimini modernizatsiya qilish

Kreativ iqtisodiyotning asosi — bu sifatli ta’limdir. Zamonaviy kasblar bo’yicha kadrlar tayyorlash va kreativ fikrlashni rivojlantirish muhimdir.

b) Innovatsion infratuzilmani rivojlantirish

Texnoparklar, inkubatorlar va startap markazlarini tashkil etish orqali kreativ muhit shakllantiriladi.

c) Moliyaviy qo‘llab-quvvatlash mexanizmlari

Imtiyozli kreditlar, soliq yengilliklari va venchur kapitalni rivojlantirish muhim hisoblanadi.

d) Huquqiy bazani takomillashtirish

Intellektual mulkni himoya qilish va mualliflik huquqlarini mustahkamlash zarur.

O‘zbekistonda kreativ qatlamni rivojlantirish tajribasi

So‘nggi yillarda O‘zbekistonda kreativ iqtisodiyotni rivojlantirishga katta e’tibor qaratilmoqda. IT Parklar tashkil etilishi, yoshlarni IT sohasiga jalb qilish, startaplarni qo‘llab-quvvatlash kabi chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda.

Shu bilan birga, kadrlar yetishmasligi va moliyaviy resurslar cheklanganligi kabi muammolar ham mavjud.

4. Rivojlantirish istiqbollari va takliflar

- Ta’lim tizimida kreativ yondashuvni kuchaytirish
- Startap ekotizimini rivojlantirish
- Hududlarda kreativ markazlar tashkil etish
- Raqamli iqtisodiyotni kengaytirish
- Xalqaro hamkorlikni rivojlantirish

Xulosa

Aholining kreativ qatlamini rivojlantirish davlat iqtisodiy siyosatining ustuvor yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi. Kreativ iqtisodiyot sharoitida inson kapitali asosiy omilga aylanadi. Shu bois kompleks yondashuv asosida ta’lim, innovatsiya va moliyaviy tizimlarni rivojlantirish zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 5-oktabrdagi PF-6079-son Farmoni “Raqamli O‘zbekiston – 2030” strategiyasi to‘g‘risida.
2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 21-sentabrdagi PQ-3955-son Qarori “Innovatsion rivojlanish strategiyasi to‘g‘risida”.
3. Florida, R. (2002). *The Rise of the Creative Class*. New York: Basic Books.
4. Howkins, J. (2001). *The Creative Economy: How People Make Money from Ideas*. London: Penguin.

5. UNCTAD (2022). *Creative Economy Outlook*. United Nations Conference on Trade and Development.

6. O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi ma’lumotlari (stat.uz).

7. World Bank (2021). *World Development Report: Data for Better Lives*.

8. Улуғбеков, С. У. (2024). МИЛЛИЙ ИҚТИСОДИЁТДА ИННОВАЦИОН ИНФРАТУЗИЛМАСИНИНГ ШАКЛЛАНИШИ ВА РИВОЖЛАНИШИ. *YANGI O‘ZBEKISTON, YANGI TADQIQOTLAR JURNALI*, 1(5), 144-153.

9. Ulug‘bekovich, U. B. S. (2026). RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA SUN‘IY INTELLEKTNING ZAMONAVIY IQTISODIYOTDAGI O‘RNI: STRATEGIK TAHLIL VA ISTIQBOLLARI. *YANGI O‘ZBEKISTON, YANGI TADQIQOTLAR JURNALI*, 4(1), 250-253.

10. Ulug‘bekov, S. (2024). Kreativ iqtisodiyot fenomeni. *Studying the progress of science and its shortcomings*, 1(3), 93-96.